

ВОЄННІ ЩОДЕННИКИ

БОГДАН КУШНІР

**КЛАСИЧНИЙ
ШПИГУН**

**ХАРКІВ
«ФОЛІО»
2023**

Пролог

Вони зупинилися на узліссі. Діброва застигла у мертвій тиші. Дерев навіть не ворухнуться, немов закам'яніли в темряві ночі. У місячному сяйві де-не-де виднілися снігові острівці — був лютий, але пахло вже весною. Молодий пасажир гучно грюкнув дверцятами й закинув на спину рюкзак. Морозний вітерець лоскотав обличчя й підганяв у спину.

Він підійшов майже впритул до водія, і вони зустрілися поглядами. У старшого очі були холодні, віддавали свинцем — він насупився, а в молодшого світилися вогнем і веселістю — від нього віяло байдужістю й спокоєм.

— Біжи, — наказав старший, чолов'яга зі сріблястою шевелюрою і могутньою статурою. — Новий наряд заступить через годину, — кивнув головою в бік мішаного лісу. — Не попадайся.

— У спину не вистрілите?

— Думки читаєш?

— Я б вистрілив — і поставив би крапку в нашій історії, — зухвало шкірився молодик. — Отам би зако-

пав, — показав на засохлого дуба, а в самого аж спина спітніла, у роті з'явився металевий присмак страху.

— Ще не час, а наляпаєш зайвого — на тому світі знайдемо, — враз повеселів старший. — Біжи, доки не передумав. Сьогодні 22 лютого 2022 року. У запасі маєш 48 годин.

— Дасть Бог, ще зустрінемося, не сумуйте.

— Так весело ще ніколи не було.

— Перестрахувалися, запасний варіант підготували. Не хочете руки бруднити?

— Перестрахувався і підготував. Якщо вибрав нашу професію, навчися спокійно бруднити руки, — глузував старший.

— Бувайте! — зникаючи в темряві лісу, буркнув молодик.

До українського кордону вела ледь помітна стежина, яку то тут, то там перекривали повалені останнім буревієм дерева. Під ногами шаруділо опале листя, раз у раз доводилось ухилятися від замерзлих гілок.

У місячному сяйві блиснув щит «Стій! Територія України!». Він сподівався побачити стовпи — триколірний російський і двоколірний український, але їх так і не встановили. Демаркацію кордону між двома країнами не провели. Намірився минути останню перепону, аж удалині почувся гавкіт. Спершу скрадливий, схожий на виття, а згодом злий, як вовче гарчання.

Залишилося нараз перебігти стометрову смугу і зникнути на супротивній стороні лісу, який розділяв

дві країни — Росію і Україну. Гавкіт наближався. Не залишилося жодного шансу з наскоку перетнути прикордонну смугу. Він різко повернув праворуч та побрів до лісового озера, що тяглося вздовж кордону. Глянув на годинник і прискорив ходу. У сушняку знайшов двометрову палицю, замірив глибину води коло берега. Озеро виявилось неглибоким — це був запасний варіант, можна збити собак зі сліду, зайшовши у воду.

Він брів вздовж берега, аж урешті втратив відлік часу. Коли вдалині знову виринув прикордонний щит, зупинився, прислухався до тиші й завмер.

Вітер повіяв у протилежний бік, і собаки вгамувалися. Залишилося пробігти з сотню метрів — і вдома вже ніщо не зупинить. Навколо лише чагарники і дикі зарослі, здавалося, жодної живої душі. Щойно він порівнявся з розлогою старою липою і відчув себе в іншому світі, як із засідки вибігло двоє в камуфляжі й у спину вперлося дуло автомата.

На українській заставі молодик попросив дозволу на один телефонний дзвінок.

— Сидіти й мовчати! — наказав сердитий лейтенант. — Приїдуть зі спецвідділу й з'ясують, що за птах прилетів з Росії. Життя нема через клятих контрабандистів, — скаржився невідомо кому.

Двоє капітанів прибули на заставу аж удосвіта. Молодик дрімав на солдатській ковдрі старого радянського зразка. Розбудили, а той, ледь розплющивши очі, кинувся в атаку.

— Поверніть телефон, зараз почуєте кілька теплих слів, — показав на стелю.

— Спершу — ми, а потім — вони, — зло відповів капітан і взявся переписувати вміст мобільного телефону на ноутбук.

— Що робите? Це приватна власність!

— Була приватною, доки нелегально не перетнув кордон.

— Я — на службі, — випалив затриманий.

Враз у кабінеті запала тиша. Капітан зі спецвідділу пильно приглядався до порушника. Про вікно на кордоні, яким скористався найжачений молодик, знали давно, але не думали, що після вчорашнього прориву контрабандистською стежиною знову скористаються. Молодик міг випадково там опинитися, або його навмисне спрямували прямо в руки прикордонників.

— Де служимо? — спитали.

— Дайте телефон, і вам усе пояснять.

— Е ні, ти — наш, випотрошимо і лише тоді передамо кому треба.

— Більше жодного слова не почуєте.

— Скажи чарівне слово, щоб повірили твоїй казці.

— «К-13»!

— Що це означає?

— Зателефонуйте, — назвав шестизначний номер, — і скажіть: «К-13 повернувся».

Через годину над заставою завис гвинтокрил, вишукуючи майданчик для посадки. Вийшло двоє в цивільному з полковником прикордонної служби й одразу попрямували до пункту затриманих. Молодик лежав на тапчані, втупивши очі в стелю. Щойно двері відчинилися, рвучко підвівся і глянув на годинник.

— Залишилося 38 годин! Поспішайте!

— Відразу здогадався, хто ти. З якими новинами штурмував кордон? — спитав один з прибулих.

— Пакунок залишив у лісі. Відправте наряд по моїх слідах. Щойно перетнув лінію розмежування — закопав під деревом. Є лише одна людина, яка може сказати пароль для доступу до файлів, — набивав собі ціну.

За годину незвичайного порушника привезли в лісовий будиночок, який чимось скидався на пансіонат для пенсіонерів. Привели на другий поверх.

— Відпочивай і чекай. Вивчимо зміст посилки — приїдемо.

— Що можна робити, щоб не схибнутися?

— Думай, як до такого життя дійшов, — відказав старший групи охорони. — Матимеш багато вільного часу. Цілий рік нам голову морочив, ніяк не могли вихувати, хто криється під отим «К-13».

— Могли гарантувати безпеку, якби росіяни відразу дізналися, хто я?

— Моя відповідь буде негативною.

— Отож, я вижив тільки тому, що ви не знали, хто грає з вами у шпигунські ігри.

Залишившись наодинці, молодик кинув погляд на годинник. До початку активних дій залишалось 24 години.

Розділ 1

ВАКАНСІЯ У РОСІЇ

Усе почалося вранці одного сірого дня, коли Олексій Бойко у Львові ввімкнув комп'ютер і прочитав дивне повідомлення. О 9.00 шеф надіслав трьом регіональним представникам інформаційного агентства — у Харкові, Львові й Одесі — листа однакового змісту: «З'явилася вакансія в російському офісі концерну. Призначимо на посаду власного кореспондента у Москві того, хто сьогодні першим прибуде до Києва».

Ні, це якийсь чорний гумор, бо ж як ще пояснити цю витівку. І звідки він звалився йому на голову, галушка полтавська. Шеф думає, що Київ — це Полтава. Столиця пласких жартів не сприймає. Народ тут солідний, серйозний, йому не до таких приколів. Начитався «Енеїди» Котляревського і розкидається перлами. Ну й не сучий син? Як його витівку розуміти? Закинув наживку, а сам чекає. Що робити? Сидіти на дивані й удавати, що нічого не сталося, наче й не заглядав в електронну пошту? Не вдасться!

О 9.00 Олексій Бойко звично сходить з другого поверху і береться до роботи. Його корпункт — це невеличкий кабінет у квартирі на двох рівнях. На другому — спальня, на першому — кабінет і вітальня. Шеф знає: рано-вранці він прокинеться, запустить

комп'ютер і прочитає повідомлення від президента концерну «Інформ» Василя Веселого. Інформація з'явилася рівно о 9.00. Значить, усіх регіональних кореспондентів поставлено в однакові умови.

Він спиняє погляд на календарі, що висить над робочим столом. Сьогодні — 2 квітня 2021 року, серйозний день. Якби вчора надійшло повідомлення, витівку президента концерну можна було б вважати жартом, а нині — це серйозно, дуже серйозно. Якщо не кинутись у бій, то до пенсії сидітиме у львівському корпункті й шкрябатиме інформації про життя-буття у прикордонній області. Москва — світова столиця, там формується міжнародна політика. Це зовсім інший масштаб, зовсім інші можливості кар'єрного зростання.

Він, Олекса Бойко, чоловік у розквіті віку, щодня пробігає десять кілометрів, тримає себе у формі й марить тією хвилиною, коли після п'яти років роботи переїде до столиці. Усе вже набридло — і він усім набрид. Пропонують взяти участь у розіграві щасливої лотереї, дають шанс, а він марнує час на дурнувату роздуми. Ще й новий роман застопорився, видавництво навідає. Де знайти джерело адреналіну... Життя підштовхувало зважитися на рішучий крок.

Шеф — молодець, він регіональним кореспондентам не дає спати на роботі. Не розслаблятися, підйом — і вперед за орденами.

Відстань від Львова до Києва — 541 км, від Одеси — 473 км, від Харкова — 479 км. Бойко подумки підраховує час на дорогу, і його ентузіазм тане, як весняний сніг. Швидким поїздом поїхати? Відбув о 6.00.

Наступний — пополудні. Конкуренти вже сидітимуть на Хрещатику в кабінеті президента концерну. Залишається єдиний шанс. Він набирає телефон знайомого бізнесмена й оповідає про витівку шефа.

— Це навіть не агресивний, а дуже жорсткий маркетинг, — сміється бізнесмен. — Візьму на озброєння.

Але з тембру голосу чути, що тим часом прораховує ситуацію. Карпо Маркович — чоловік підприємливий, з 90-х років розвиває бізнес в умовах, наближених до бойових, його нічим не здивуєш.

Пауза затягується, він шукає позитивне рішення.

— Юний друже, — багатозначно починає бізнесмен. — Мені теж потрібна своя людина у Москві. Гарантую, ти першим постанеш перед очима вашого креативного шефа. Але, — знову затягує паузу, — баш на баш, попрацюєш на Карпа Марковича.

— Щось на зразок промислового шпигунства?

— Штірліц ти наш, — не залишається у боргу Маркович. — Моїй компанії потрібна інформація економічного характеру, з відкритих джерел. Хто грається в шпигунів у третьому тисячолітті? З космосу все видно, інтернет все розкаже, розвідувальне товариство лише набиває собі ціну, живе в полоні ілюзій і проїдає гроші платників податків. Нероби, — сердиться.

Бойко мовчки слухає і роздумує. Рейсові літаки літають лише вранці та ввечері, машиною не випередиш конкурентів, а швидкий поїзд давним-давно поїхав. Йому гаплик.

Вихід один: погодитися на диявольську угоду з самим Карпом Марковичем.

ЗМІСТ

Пролог	3
------------------	---

ЧАСТИНА 1

Розділ 1. Вакансія у Росії	11
Розділ 2. Львів, тиждень перед тим	23
Розділ 3. Москва, посольство України	30
Розділ 4. Закрите засідання	42
Розділ 5. Москва, Луб'янка, управління контррозвідки.	51
Розділ 6. Медовий місяць	60
Розділ 7. Інсценована ДТП.	70
Розділ 8. Есто-Садок, Північний Кавказ	82
Розділ 9. Ніч у президентських апартаментах	92

ЧАСТИНА 2

Розділ 10. Москва, Луб'янка, управління контррозвідки	107
Розділ 11. Джерело у Кремлі	119
Розділ 12. Розіграш	130
Розділ 13. Зникнення.	142
Розділ 14. Привіт із минулого	152
Розділ 15. Наступного дня, посольство України	170
Розділ 16. Агент К-13.	179
Розділ 17. Корпоративні інтереси	187
Розділ 18. Фальшивий курорт.	197

ЧАСТИНА 3

19. Київ, конспіративна вілла розвідки	223
20. Відставка	232
21. Інститут мозку	250
22. Закритий клуб	258
23. Засекречена тема	269
24. Провокація	288
25. Ігри дилетанта	302
26. Експерименти в Молькіні	315
27. Евакуація	327
28. Епілог	344